La posició política del PSU és l'expressió de la voluntat del poble català.

Discurs pronunciat al Gran Price, el dia 1 de juny de 1937 per Joan Comorera en el míting del PSUC. Edicions de la Secretaria de Premsa i Propaganda del Comitè 2ona. Regió del PSU.

Publicat a *Treball*, 2 de juny de 1937

Hem de veure el que ha passat i per què ha passat

Han passat coses molt greus i extraordinàries que han canviat de manera profunda la situació política del nostre país. I hem de veure les raons del que ha succeït i la conseqüència del que ha passat per millorar la nostra política. ¿Per què ha passat el que ha passat; el *putsch* contrarevolucionari, la crisi de Catalunya, la crisi del Govern de la República amb el seu canvi profund d'orientació en la tasca diària? Tot el que ha passat no és una cosa casual, ni és una cosa de miracle el que ha succeït. És el final gairebé fatal d'un procés l'endemà mateix que havia començat aquesta lluita. Dues línies polítiques, dues concepcions i dues conductes han estat enfront cercant una i l'altra l'ajut i la simpatia de les masses populars. La línia política justa, és la representada per nosaltres i les concepcions i conductes rebutjades són les representades per la FAI.

El PSU, en començar aquesta guerra, va afirmar que la guerra era abans que la mateixa revolució. I la FAI va sostenir que la revolució, la mena especial de revolució que ells han volgut practicar al nostre país, era abans de tot. i aquestes dues línies polítiques i aquestes dues concepcions han produït coses insostenibles i resultats que hem vist.

(...)

No pot haver-hi duplicitat de poders.([1])

Hi ha hagut dos governs: un govern ha estat de gran coalició i el govern dels incontrolats que estaven als carreres i als camps de Catalunya. I aquest govern

([1]) Veure al final el diferents Governs de la Generalitat d'abril de 1937 al final de la Guerra Civil.

no oficial, aquest govern clandestí, és el que actuava contra el govern en el qual hi havia representants d'ells mateixos. S'havia deturat tota la vida política i militar a Catalunya en el període que acabà el 4 de maig. I ¿quina és la conseqüència d'aquest període, companys? La conseqüència no pot ésser més negativa: Les col·lectivitzacions obligatòries al camp i a la ciutat amb llur màxim sinistre de coaccions, de violències i de vegades d'assassinats.

La voluntat hegemònica de sindicats poderosos, que s'imposà des del començament, no arribà amb una intel·ligència amb la UGT, sinó amb el seu predomini sobre la massa d'obrers veritablement caçats pels carrers de Barcelona; la manera clandestina de procedir als escorcolls domiciliaris, les denúncies i les execucions.

S'ha anat contra la petita burgesia i s'ha anat contra l'economia, contra la reserva del nostre país: reserves industrials, reserves comercials, reserves bancàries, reserves que constituïen, que constitueixen l'element de reconstrucció de la nostra economia de cara a la guerra. I per últim, l'organització sistemàtica del contraban de metalls preciosos i d'explotació de mercaderies i de l'agabellament de la plata.

En aquest *putsch* contrarevolucionari podem dir que acabà el primer període de la lluita del 4 de maig, que havia estat la de Sant Elies, la Torre dels Pardals, els Pous de Sarrià, la Fatarella, Centelles, la República de Puigcerdà, Seu d'Urgell... i tots els altres pobles. I amb la conclusió final aquesta: No s'ha fet la revolució comunista llibertària però han posat en perill la victòria.

L'opinió popular determina la correlació de forces.

(...) La fusió recent dels partits, constituint el PSU, va fer que en començar la lluita la relació fos de molts a pocs, però avui, després de l'experiència i després que la gran multitud ha pogut comprovar amb els fets de cada dia la justícia i l'honradesa nostra línia política, avui la relació és a la inversa. Ha canviat la relació de forces i el canvi és profund; aquest desplaçament extraordinari de l'opinió pública s'ha concretat en la formació d'una UGT numèricament més forta que la CNT, del PSUC, el partit més potent de Catalunya, l'únic partit revolucionari de la classe treballadora catalana i que

entorn d'aquests dos moviments hi hagi un immens prestigi que no és pas el d'aquells que fins ara havien tingut l'hegemonia en el nostre país.

I la comprovació d'aquest fet extraordinari no ha servit d'experiència ni de lliçó als companys de la FAI. No els ha alliçonat, els ha indignat, i en lloc d'analitzar d'una manera objectiva per què s'ha produït un desplaçament de tanta importància, han començat a anar per les branques i a veure fantasmes arreu. No han comprès que si nosaltres hem augmentat el nostre prestigi, que si nosaltres hem pogut organitzar una força potent no és degut a campanyes demagògiques ni a maniobres de cap naturalesa, sinó que és degut únicament i exclusivament al fet que nosaltres hem sabut interpretar els sentiments i els anhels de la massa treballadora de la ciutat i del camp. I que si ells han perdut prestigi, i que si ells veuen avui que hi ha entorn seu una atmosfera enrarida, no és per conseqüència d'atacs nostres ni de maniobres nostres, sinó conseqüència dels seus errors i dels seus horrors. I naturalment, no comprenent la situació, enlloc d'anar a les rectificacions necessàries es varen fer aquesta concepció extraordinària: que la culpa era nostra, de la UGT i del PSUC i que tots els seus maldecaps s'acabarien el dia que poguessin sotmetre la UGT i anihilar els PSUC i, naturalment, arribats a aquesta convicció la línia de la seva conducta era previsible i varen fer allò que creien que havien de fer per respondre a la pròpia convicció, i es disposaren a lluita d'una manera oberta per tal d'aconseguir aquestes dues finalitats: sotmetre la UGT i eliminar de la vida política de Catalunya el PSU, i per tal d'aconseguir-ho, començaren per una lluita interna que va portar a la màxima direcció de la CNT els homes més incomprensius i més intransigents i es llançaren a una ofensiva política que vosaltres ja recordareu, ofensiva política que va donar lloc a la crisi que durà un mes, que començà amb el pretext que aquell Consell no representava la voluntat revolucionària dels treballadors de Catalunya; que continuà demanant i exigint per a la CNT tots els ressorts fonamentals de la vida política, militar i social del nostre país, i que va acabar, com a conseqüència de la nostra reacció, com a conseqüència del nostre gloriós Pla de la Victòria, en la derrota política d'aquells que ens volien derrotar políticament. (...)

No pot parlar ningú de provocació.

Provocacions de quina mena? Les hem d'analitzar. El 28 de juliol es va produir el primer incident i la primera manifestació del moviment contrarevolucionari. El poble de Bellver no es va deixar prendre per la violència per les milícies de Puigcerdà i de la Seu d'Urgell i es defensà a trets i en matà alguns. Aquell acte, que, en tot cas, hauria estat una simple qüestió d'ordre públic, provocà, com a resposta fulminant, una mobilització de caràcter extraordinari de les no menys extraordinàries milícies de defensa de la costa. Jo no sé si vosaltres coneixeu bé aquestes famoses milícies de defensa de les costes, especialment de les de Girona. Són una mena de Milícies d'estiueig permanent, voluntaris que no han volgut anar al front de combat, però que han sabut ocupar les torres d'estiueig de la Costa Brava. Milícies de la Costa pagades per la Generalitat, oficialment un tros de l'Exèrcit Regular de Catalunya i pràcticament una mena, i us vaig a dir la frase d'un americà, una mena de gossos que borden als de fora i mosseguen els de casa. Aquestes milícies de costa es mobilitzaren i assetjaren no Saragossa, ni Osca sinó la pacífica ciutat de Figueres. I per justificar la seva acció, llançaren un manifest en el qual deien que tot el poble s'aixecava per protestar contra les manifestacions contrarevolucionàries del Govern de la Generalitat, el qual hi havia quatre conseller, entre ells el seu cap. Va ser la primera manifestació *putschista* que vàrem poder viure.

L'assassinat del company Roldán (2).

Allò es va vèncer i es va produir la segona provocació, nostra, naturalment. El company Roldán és vilment assassinat. La indignació de la classe treballadors fou fortíssima. Tota la premsa, sense distinció de cap naturalesa exigia en tots els tons que es fes justícia ràpida i que l'assassinat d'aquest volgut camarada fos el darrer assassinat antifeixista. I complint aquesta voluntat popular i complint el seu deure, un jutge, que no és militant del nostre partit, que és un

(2) Roldán Cortada, antic trentista, dirigent de la UGT, militant del PSUC i secretari del conseller de Treball i Obres Públiques Rafael Vidiella, fou assassinat el 25 d'abril de 1937 a Molins de Llobregat, presumiblement, per incontrolats de la FAI. El seu enterrament es convertí en una gegantesca manifestació de dol. Estava casat amb Teresa Hernández, que serà secretaria de finances dins la primera estructura clandestina del PSUC, el nus neuràlgic de la qual era al barri de Gràcia. Fou detinguda el 1940, en la *caiguda* d'Alejandro Matos. Nota de l'Edició

militant de l'Esquerra Republicana, troba indicis de culpabilitat contra un determinat individu, que després resulta ésser un personatge de l'Hospitalet. I la policia, complint l'ordre del jutge, procedí a la detenció d'aquell «bon home», i aquella detenció va ésser la provocació número 2, que motivà un assaig general d'ocupació militar de Barcelona. Ja la recordareu; va ésser tres o quatre dies abans del *putsch*. Ocuparen en un parell d'hores tots els carrers de Barcelona. Detenien els tramvies, feien baixar la gent, els escorcollaven, com si fossin guàrdies autèntics, els prenien les armes si en portaven i estripaven els carnets de la UGT i detenien molts companys nostres de partit i de la UGT.

Allò també es va poder dominar, perquè, en el fons, no es proposaven altra cosa que un assaig de mobilització per poder anar a l'assalt definitiu del poder amb més garanties.

***L'assalt a la Telefònica*.**

I vingué la tercera provocació, el que ells anomenen l'assalt a la Telefònica. El conseller de Seguretat Interior, complint amb el seu deure va resoldre posar fi a una situació anormal de la Telefònica. La Telefònica, que sapiguem, no és una propietat particular de la CNT. És tan propietat de CNT com d'UGT, perquè tants homes hi ha allí dintre de CNT com d'UGT. No és propietat de ningú i en tot cas serà propietat de la col·lectivitat quan el Govern de la República nacionalitzi els telèfons. Però és que allí passaven coses greus amb les quals el Poder Públic havia d'acabar. Resultava que tots els controls interiors de la Telefònica estaven al servei, no de la col·lectivitat, sinó d'una organització, i ni el president Azaña ni el president Companys ni ningú no podia parlar sense que l'orella indiscreta del controlador ho sabés. I, naturalment, això s'havia d'acabar, i fou aquell dia, com ho podia haver estat un després o un mes després o un mes abans. I complint ordres rebudes, el nostre company Rodríguez Salas ([3]) va anar a ocupar la telefònica, i a l'hora següent la resposta fou la mateixa com l'altra vegada: una mobilització general i el principi

([3]) Eusebi Rodríguez Salas. Originari de Tarragona, milità a la CNT, al BOC, a la Federació comunista Catalano-Balear. El 1935 s'afilià a la USC, integrant-se el 1936 al PSUC. El desembre de 1936 fou nomenat comissari d'ordre públic de la Generalitat. El 3 de maig de 1937, comandà la companyia de guàrdies d'assalt que varen prendre el control de la telefònica.

de la construcció de barricades. ¿És que si el conseller de Seguretat Interior hagués complert un acte fora de les seves atribucions no hi havia quatre consellers de la CNT per exigir-li responsabilitats i la seva dimissió? Però no es va voler acudir al procediment normal sinó que a aquell acte del Poder Públic es va contestar amb una fulminant mobilització de tots els grups que prengueren tots els llocs estratègics de la ciutat.

Semblava en començar aquell dia que també aquesta tercera mobilització seria fàcilment dominada com les altres. Hi hagueren converses i es va fer un pacte, un d'aquells famosos pactes que s'han fet des del 19 de juliol ençà. I el pacte deia que el Poder Públic retiraria de la Telefònica la força pública, i deixaria allí solament un representant seu i que simultàniament es retirarien dels carrers de Barcelona, tots els grups armats. Es fa el pacte i el Consell de la Generalitat el compleix al peu de la lletra. Es retira la força pública, però els grups armats no abandonen els carrers de Barcelona. Al contrari, els grups armats, obeint consignes clares, aprofitaren l'absència total del Poder Públic per completar l'ocupació militar de Barcelona i preparar el primer acte d'agressió pública que va ésser l'atac a Ràdio Associació, prova clara i categòrica que no va ésser un moviment espontani ni un moviment de protesta; va ésser un acte premeditat, fou un acte preparat, fou un acte amb que es proposaven coses concretes: en primer lloc, refer-se de les derrotes polítiques; sotmetre per la violència la UGT; eliminar de la vida política del país el PSU i darrerament pressionar des de Catalunya el Govern de la República per tal de repetir allà la mateixa experiència d'ací.

Els trosquisme empenyent el putsch.

Naturalment que, en la preparació del *putsch* no seríem justos de complicar-hi tota la CNT. És cosa clara i evident que els responsables d'aquell moviment contrarevolucionari són els Comitès de Defensa, són certs grups de les Joventuts Llibertàries, són els Amics de Durruti, són les Patrulles de Control i les Milícies de la Costa, i darrera de tots, empenyent a l'acció violenta contra el Poder Públic, els trosquistes provocadors.

És clar que un moviment d'aquella envergadura no tot era provocació. Hi havia inconsciència, hi havia insensatesa i hi havia fanatisme; però la direcció estava a mans d'agents provocadors. Perquè no fou pas un motí dels que estava acostumada a viure Barcelona. Era un moviment de profunda envergadura. Un moviment de caràcter nacional i un moviment que tenia el seu punt de suport al mateix front de batalla, en terres aragoneses. Es va córrer el risc, aquells dies, de deixar obert el front d'Aragó a una empenta de l'exèrcit feixista, perquè milers d'homes d'aquells sectors anaren a la reraguarda i es concentraren a la reraguarda aragonesa disposats, no a donar l'empenta final al feixisme, sinó a venir a sumar-se a les forces incontrolades d'ací. Hi havia, als carrers de Barcelona, homes portats en petits grups des del front que vingueren aquí amb tot el seu armament. Moviments de caràcter nacional perquè simultàniament va haver-hi la rebel·lió de totes les milícies de Costa, que s'apoderaren de tot l'Alt Empordà i de les poblacions de Seu d'Urgell i d'Orriols i tants altres llocs. Que varen destituir tots els Ajuntaments de l'Alt Empordà i varen constituir-ne d'altres exclusivament del POUM i FAI; perquè això repercutia a Tarragona, Lleida, a la frontera i fins a Tortosa i si les coses haguessin estat ben lligades i si el coratge no hagués mancat a l'hora de la veritat a certs homes provocador, indiscutiblement aquell moviment hauria tingut una molt vista envergadura. Però va ésser un moviment premeditat, un moviment preparat no per respondre a suposades provocacions, sinó per obligar a una rectificació de caràcter polític, per imposar la línia política dels provocadors, servida de manera inconscient per tota aquella jovenalla que aquella setmana es va sacrificar estèrilment pels carrers de Barcelona. Va ésser un moviment premeditat.

La violència contra el poble dóna mals resultats.

Però, poc es pensaven aquells que el feren, les conseqüències que havia de tenir, no són pas les que ells esperaven i es proposaven! Són ben diverses i ben contràries. Hi ha hagut conseqüències immediates i conseqüències d'àmplies perspectives històriques. Les conseqüències immediates han estat la incautació de l'Ordre Públic per l'Estat Central; la dissolució de la Conselleria de Defensa; la crisi del Govern de la República i la crisi política de Catalunya. Unes favorables, encoratjadores, i d'altres, que dolen al nostre poble.

La incautació dels serveis d'Ordre Públic va ésser imposada per la mateixa realitat. Va ésser imposada per les necessitats superiors i imperioses de la guerra i no és criticable el Govern de la República perquè prengués aquella decisió. Nosaltres acceptem aquesta incautació de l'Ordre Públic per considerar-la un deure envers la guerra i un deure de solidaritat envers els companys que lluiten als fronts de batalla. Però l'acceptem amb una condició que encara no ha estat realitzada: la condició que l'ordre públic a mans de l'Estat Central, única missió per la qual ha vingut ací i que justifica aquesta incautació, ha d'ésser per netejar la nostra reraguarda, dissoldre l'exèrcit particular que ha vingut fins ara fent impossible la convivència entre tots els treballadors i sobretot desarmar tots aquells que s'han aprofitat de les indústries que guerra i que s'han aprofitat de la sindicalització de poderosos serveis públics per armar-se fins a les dents. I per què? Per portar aquesta profunda pertorbació al nostre país. Si els delegats de l'Estat Central a Catalunya no compleixen ràpidament aquest deure, aleshores companys, la incautació de l'Ordre Públic no tindria justificació de cap mena.

I hem de dir ben clarament que, per ara, l'actuació dels homes que representen la República a Catalunya no ens satisfà. No és que havia d'ésser el que fan i no han vingut per fer el que està fent. Per fer pactes, ja érem bons nosaltres; per enviar comissions que parlen molt pels pobles i que en marxar deixen les coses pitjor del que estaven, ja érem bons nosaltres; la incautació de l'ordre públic ha de servir per a quelcom més que tot això. Els homes que avui representen l'Estat central no han de venir a fer política; han de venir a fer Ordre Públic, i no per encruelir-se en ningú ni contra ningú. I no per perseguir ningú, però sí per fer complir el deure imperiós d'aixecar aquesta reraguarda tan castigada i permetre que el Govern de la República, en cordial col·laboració amb Catalunya, pugui extreure'n tot allò que necessita per precipitar la victòria. Nosaltres, públicament, els demanem que rectifiquin la seva actuació i que si entre ells n'hi ha algun que no pot ni vol rectificar-la, millor serà que se'n vagi i que deixi el seu lloc a un altre que més honradament compleixi el seu deure.

La direcció de la guerra pertany al Govern de la República.

La dissolució de la Conselleria de Defensa, si bé pot ferir sentiments aguditzats nacionalistes, no afecta els drets autonòmics de Catalunya. Constitucionalment, la vida militar del país, tots els negocis militars del país, corresponen a l'Estat central i en prendre per a ell la direcció de la vida militar a Catalunya, no ha fet altra cosa que prendre allò que és seu. Però si això nosaltres ho mirem des del punt de vista general de conveniències de la guerra, hem d'afirmar que la dissolució de la Conselleria de Defensa ens ha plagut.

Era una mena de cosa que obstruïa la labor que es tractava de realitzar com si es tallés amb una espasa. No hi havia manera humana, companys, de poder treballar. Tots els acords que es prenien restaven ofegats per aquella Conselleria. Acords de gran envergadura, i acords de petita envergadura. Els acords de mobilització morien sense arribar a la se realització. Tot allò que s'acordava per dona una fesomia al front d'Aragó i poder donar-li una elasticitat, aquella Conselleria moria i no hi havia manera humana de donar-li la importància que tenia el front d'Aragó. Tot era ofegat i encara que hi havia homes de bona voluntat, per raons sectàries no podíem realitzar honradament la política necessària de cap de les maneres.

Cal realitzar la mobilització; cal ajudar el Govern de la República.

Hem de tenir en compte que fora de Catalunya ja s'han incorporat a l'Exèrcit Popular Regular tres lleves que aquí encara estan a casa seva. I això pot anar contra l'interès general. (...)

Es llançà la consigna d'aliança revolucionària UGT-CNT, que nosaltres vam qualificar immediatament de maniobra, perquè evidentment ho era en tots els seus aspectes. Nosaltres no som contraris a la unitat d'acció de la classe treballadora i prova que no som contraris d'aquesta unitat és la proposta que la UGT de Catalunya ha presentat a la CNT de Catalunya per tal d'arribar a aquesta unitat d'acció. Aquesta proposta lògica no ha tingut ni tan sols resposta.

És que el que es pretenia era una altra cosa. Era provocar una aliança UGT-CNT per destrossar el Govern del Front Popular; una maniobra que nosaltres, tenint consciència de la nostra responsabilitat no podíem acceptar.

No pot haver-hi unitat d'acció sincera mentre passi el que està passant, mentre els acomiadats del Metro no siguin admesos i mentre a tramvies no puguin tornar els empleats als seus llocs i mentre els portuaris i els companys d'espectacles no puguin anar a treballar amb completa llibertat. ¿És que ésser obrer de la UGT és ésser una altra mena d'obrer? Sincerament, si es vol la unitat d'acció de la classe treballadora, jo crec que és ben senzill de fer-la si s'actua amb lleialtat.

Ja sé que entre els directius de la CNT hi ha homes que de debò desitgen aquesta unitat d'acció es faci. Però és evident que no tenen poder per imposar una disciplina. Els seus sindicats, sindicats poderosos naturalment, ja que si fossin de poca importància no hi hauria cas, són sindicats incontrolats i per això no es pot fer una política sincera d'unitat d'acció amb els de la UGT. Són sindicats incontrolats poderosos, perquè si fossin sindicats de petita envergadura el problema no es plantejaria d'aquesta manera. Però mentre això subsisteixi, mentre els sindicats més potents de la CNT no se subjectin a una disciplina, no serà possible la unitat d'acció. (...)

Es va dir que el Govern Negrín era un Govern contrarevolucionari. Contrarevolucionari perquè, es deia, no hi estava representada la classe treballadora. Però, jo us dic: Què s'entén per classe treballadora? És que nosaltres no som treballadors? ¿És que els milers d'obrers que militen a les files del PSU de C no són treballadors? ¿És que el 300.000 afiliats del Partit Comunista no són treballadors? ¿És que els 160.000 afiliats al PS Obrer Espanyol no són treballadors? Aleshores, quina és la classificació que es dóna a aquests milers d'obrers?

Els socialistes i els comunistes són els que tenen la majoria al Front Popular. I com es pot dir aleshores, ¿com es pot afirmar sincerament que la classe treballadora no està representada en el Govern? Per què es diu que aquest Govern és contrarevolucionari?

(...)

Cal un programa de Govern.

Nosaltres considerem que aquesta actuació ha de concretar-se en uns punts. Ha de formular-se un programa; no un programa llarg ni un programa de literatura sinó un programa a base de problemes concrets que obligui a tots a actuar d'acord amb aquest programa. I les línies generals d'aquest programa al nostre entendre són les següents:

En primer terme, el Govern que es constitueixi ha de declarar-se plenament solidari del Govern Popular de la República. El Govern que es constitueixi ha de comprometre's públicament i solemnement a treballar de comú acord amb el Govern de la República per tal d'apressar la formació a Catalunya de l'Exèrcit Popular Regular, per tal de reorganitzar degudament la nostra reraguarda i per tal de reorganitzar a fons la nostra indústria de guerra.

El Govern que es constitueixi ha de condemnar de manera categòrica el moviment del 3 de maig i ha de proposar-se de manera ferma treballar perquè aquell moviment criminal no pugui tornar-se a repetir; i per conseqüent ha d'acceptar-se per endavant que són necessàries totes les mesures de previsió contra possibles extralimitacions; ha d'anar de manera immediata a la dissolució de les Patrulles de Control, a la dissolució del POUM i a la dissolució també immediata de tots els Comitès que s'atribueixen funcions municipals i estatals.

Un sol poder.

El Govern que es constitueixi ha de comprometre's a reconèixer que el Govern ha d'exercir el Poder, que sols hi ha un Poder i que aquest Poder radica en el Govern de la Generalitat; i ha de comprometre's a eliminar, de la manera que sigui com sigui, tots aquells que vulguin repetir experiències passades i vulguin tornar al temps dels incontrolats.

El Govern que s'ha de constituir ha d'assegurar de manera positiva, la llibertat de sindicació. No ha d'admetre de cap de les maneres que es pretengui imposar a qui sigui un carnet sindical de la manera que sigui; s'ha de decretar que és delicte a sancionar pels Tribunals Populars, tot acte de coacció contra tot aquell que sigui obligat a canviar de carnet sindical.

Un sol Exèrcit.

El Govern que es constitueixi ha de comprometre's públicament a treballar per desfer els exèrcits particulars que han portat dies de dol a Catalunya i ha d'organitzar les forces militars; ha d'organitzar tot Catalunya de cara a la guerra, d'acord amb el Govern de la República.

Les armes a disposició del Govern.

El Govern que es constitueixi no pot oblidar, de cap de les maneres, que a la reraguarda de Catalunya hi ha encara més de 8.000 fusells de mà; que hi ha morters, i que encara no han aparegut els canons del Parc d'Artilleria i de la Costa que varen ésser robats aquells dies del moviment per tal de portar-los...

El Govern que es constitueixi ha de lluitar per crear les condicions objectives necessàries per tal que tots els recursos de Catalunya en homes, en material, en mercaderies i productes puguin ésser mobilitzats de cara a la guerra i crear també les condicions objectives per poder obtenir de nou el retorn a Catalunya de l'Ordre Públic, perquè jo us he de dir que mentre Catalunya no estigui en condicions de tenir l'Ordre Públic, a Catalunya hem de passar un període de vergonya. No és conseqüència de la nostra incapacitat. Ja ho sabem! És conseqüència d'una desgràcia que plana damunt de Catalunya i de la qual Catalunya no és responsable. Però així i tot, el fet que la Generalitat no tingui a les seves mans una de les essencials funcions estatutàries no és per enorgullir-nos; i hem de lluitar perquè aquest període d'interinitat fineixi el més aviat possible.

Imposar el compliment dels Decrets.

El Govern que es constitueixi ha de declarar de manera clara, en forma que tot el món ho entengui, que imposarà l'estricte compliment d'un Decret de Col·lectivitzacions i que sancionarà e manera implacable qualsevulla extralimitació i qualsevol coacció sobre els petits productors i sobre la pagesia i la classe mitjana en general. Ha de dir que proposa immediatament organitzar

Consells d'empresa de les diferents branques industrials per anar ràpidament també a la reorganització econòmica que el país reclama, tant per la seva vida estrictament econòmica com per les seves exigències de la guerra.

(...)

Mobilització per a l'Exèrcit.

El Govern que es constitueixi per assegurar la normal mobilització de les lleves que el Govern de la República demani, haurà de preparar un pla de mobilització de les dones: un gran pla d'adaptació professional de les dones i d'aquells obrers no mobilitzats que sobre a les indústries paralitzades o en indústries que avui ja són inútils, per tal d'incorporar-se de manera sistemàtica a les indústries de guerra. I és d'aques6ta manera que el Consell de la Generalitat podrà no solament coadjuvar amb el Govern de la República perquè les lleves s'organitzin degudament per anar al front de combat, sinó que treballarà perquè malgrat aquestes lleves, a la reraguarda es pugui augmentar la nostra producció mitjançant una preparació intel·ligent. I aquest punt és molt important, perquè si el Govern de la Generalitat no realitza aquesta política de previsió, preparant degudament l'organització del treball de les dones i la reeducació professional del obrers que avui no fan un treball útil, no hi haurà manera humana de lluitar contra els emboscats, que prou sabem que existeixen, i que existeixen sobretot a les indústries de guerra. no hi ha d'haver emboscats; i perquè no hi hagi emboscats, caldrà que els llocs buits que deixin els que vagin als fronts de combat, siguin coberts per aquells que sàpiguen treballar i produir.

Reorganització de la vida municipal.

El Govern que es constitueixi haurà de reorganitzar la vida municipal. És aquest un punt extremadament important. Els Ajuntaments actuals no representen la veritable voluntat del país i cal anar a la seva reorganització, respectant la proporció de les forces en cada localitat.

En matèria municipal, el Govern que es constitueixi ha d'anar més lluny encara i ha de tenir una política clara, en ordre als serveis públics i municipals. El Govern que es constitueixi haurà de donar tota mena de facilitats als

Ajuntaments perquè en poc temps puguin municipalitzar els serveis urbans i especialment els serveis de transports, d'espectacles públics, l'estatge, gas, aigua, mercats, escorxadors i altres. És aquest un dels problemes més importants, perquè si aquest problema no es resol, a Catalunya no hi haurà vida municipal possible. I si no es resol aquest problema a Catalunya, continuarà per molts anys una profunda immoralitat.

Prou sabem que és una qüestió candent, perquè hi ha una forta oposició a la municipalització dels Serveis públics: i es diu que parlar de la Municipalització dels Transports, per exemple, és fer obra contrarevolucionària, perquè es vol treure de les mans dels treballadors allò que ja tenen a llurs mans, en poder seu els treballadors. I es diu que si nosaltres ara tenim tanta voluntat de municipalitzar els transports, per què no ho fèiem abans del 19 de juliol? I nosaltres podem respondre: ¿I els que varen incautar-se dels tramvies el 19 de juliol, per què no hi feien abans del 19 de juliol? I nosaltres podem fer, i avui que estem en període revolucionari, el que en matèria de transports, espectacles, habitatge, aigua, gas, etc., es pot fer, és municipalitzar-los. És que volem fer castes privilegiades? ¿És que volem crear una nova aristocràcia, una nova burgesia? ¿És que els milers de treballadors que han mort als fronts de combat han mort perquè al final hi hagi, en lloc «Tranvías de Barcelona, S.A..» una altra cosa que digui «CNT FAI, S.A.»

Per què volem la municipalització.

Nosaltres volem que s'arribi a la ràpida municipalització perquè és l'única manera que els Serveis Públics estiguin al servei de la col·lectivitat i no d'una petita minoria. Però a més, hi ha una exigència peremptòria de la vida municipal. I unes quantes xifres ho demostraran: l'Ajuntament de Barcelona ha fet el pressupost de despeses d'aquest any, i, d'acord amb el projecte, les despeses s'eleven a 156.700.000 pessetes. Ja hem dit que el pressupost de despeses és molt fàcil de fer; el difícil és fer el pressupost d'ingressos. I davant el fet d'haver de fer el pressupost d'ingressos, els tècnics de l'ajuntament no han trobat com a xifra d'ingressos més que la de 66.000.000. Vol dir això que el projecte de pressupost, aquest any comença amb un dèficit inicial de

90.700.000 pessetes. Però aquesta xifra, vista de prop, encara demostra quelcom més greu.

Del pressupost de despeses, els funcionaris s'emporten 53.200.000 pessetes. És a dir, que per a totes les altres atencions de l'ajuntament li resten, a aquest, 13.000.000 de pessetes. Però hi ha atencions de dues categories: atencions estàtiques –podríem dir-ne– i atencions dinàmiques. Atencions estàtiques són la neteja, l'enllumenat, o sigui aquelles atencions que no es poden deixar de prestar: i aquests serveis normals de l'Ajuntament, ells sols pugen a la xifra de 24.000.000 de pessetes, o sigui que pugen molt més que el que resta després de pagar els funcionaris.

La ciutat té necessitats que s'han de satisfer.

Però l'Ajuntament de Barcelona no pot viure pagant solament i mantenint una neteja relativa als carrers de Barcelona. hi ha coses, hi ha atencions que representen també veritables necessitats quan es tracta d'una ciutat com Barcelona que passa del milió d'habitants i se'n va damunt del milió i mig. Una ciutat com Barcelona té moltes necessitats de reformes urbanes, necessitats d'urbanització, de sanejament i d'embelliment de la ciutat i d'enderrocament de barris insalubres. Un Ajuntament com el de Barcelona té necessitats de tipus culturals i necessitats de tipus d'Assistència social. I totes aquestes atencions exigeixen cada dia un major volum d'ingressos sanejats i coneguts. I un Ajuntament de la categoria del de Barcelona, que amb el seu pressupost d'ingressos únicament pugui respondre a les atencions dels seus funcionaris i després disposar per totes les seves funcions municipals, per totes les seves atencions, d'una quantitat sobrant com la que hem dir, no pot complir la seva funció, no pot complir la seva missió, si Barcelona té el desig de continuar essent la millor ciutat de la Mediterrània.

(...)

Calen actituds clares. Nosaltres parlem ben clar.

Jo crec que en aquesta tasca d'aixecament moral, econòmic i polític del nostre país, tots els que siguin veritablement antifeixistes poden o millor dir, estan obligats a col·laborar-hi. Però volem actituds clares, no actituds equívoques. Volem col·laborar amb les organitzacions responsables i volem col·laborar amb homes que siguin també responsables. Volem col·laborar amb homes que puguin controlar llurs organitzacions; no volem col·laborar amb homes que es deixin controlar pels incontrolats. Per això haurem d'exigir, en la tramitació d'aquesta crisi, aquesta actitud clara; i aquells que no siguin capaços de poder respondre d'ells mateixos o de respondre per la seva organització, que restin a un cantó i deixin via lliure a aquells que tinguin el coratge suficient per poder prendre a les seves mans els destins del nostre país per portar-los a la victòria. I nosaltres anirem com som: com a PSU de C. Nosaltres, ja ha acabat el període d'absència del poder; si nosaltres anem a col·laborar en el nou Consell de la Generalitat, hi col·laborarem com a Partit Socialista Unificat de Catalunya.

És el nostre Partit el més potent de Catalunya; és el partit genuí de la classe treballadora de Catalunya i no pot ésser que aquest Partit continuï absent de la responsabilitat governamental. Hi anirem amb totes les conseqüències; hi anirem amb un sol pensament; no per fer política de partit ni per fer política contra cap organització sindical; no per establir competències proselitistes amb cap partit polític. Hi anirem amb l'única preocupació d'aportar la nostra col·laboració a l'obra de guanyar la guerra, de respondre a la voluntat del poble de Catalunya, que vol guanyar la guerra i no vol perdre aquesta guerra, ni per les insensateses d'uns quants insensats, ni per l'actuació dels provocadors trosquistes...

Endavant, per la victòria.

El PSUC vol, com el poble de Catalunya, guanyar la guerra. i guanyarà la guerra aixafant tots els que es posin en el camí de la seva victòria, sigui el que sigui el pretext que s'argumenti o s'hi oposi, i caminant unit amb tots els que com nosaltres vulguin arribar a aquesta finalitat suprema d'aixafar el feixisme internacional.

Companys, treballadors, antifeixistes tots: endavant per la victòria!

Governs de la Generalitat de Catalunya

Govern 16 d'abril al 5 de maig de 1937

President: Lluís Companys

Justícia: Joan Comorera (UGT-PSUC)

Treball i Obres Públiques: Rafael Vidiella (UGT-PSUC)

Proveïments: Josep Miret (UGT-PSUC)

Agricultura: Josep Calvet (Unió de Rabassaires)

Defensa: Francesc Isgleas (CNT)

Serveis Públics, Sanitat i Assistència Social: Joan Josep Domènec (CNT)

Economia: Andreu Capdevila (CNT)

Seguretat Interior: Artemi Aiguader (ERC)

Finances: Josep Tarradellas (ERC)

Cultura: Antoni M Sbert (ERC)

Govern del 6 de maig al 28 de juny de 1937

President: Lluís Companys

Rafael Vidiella (UGT-PSUC)

Valeri Mas (CNT)

Joaquim Pou (Unió de Rabassaires)

Martí Feced (ERC)

Govern 28 de juny de 1937 (no s'arriba a constituir)

President: Lluís Companys

Treball i Obres Públiques: Joan Comorera (PSUC)

Justícia: Rafael Vidiella (PSUC)

Proveïments: Miquel Serra Pàmies (PSUC)

Agricultura: Josep Calvet (Unió de Rabassaires)

Serveis Públics: Joan García Oliver (CNT)

Economia: Josep Esgleas Jaume (CNT)

Sanitat i Assistència Social: Robert Alfons Vidal (CNT)

Governació: Antoni M Sbert (ERC)

Cultura: Carles Pi i Sunyer (ERC)

Finances: Josep Tarradellas (ERC)

Conseller sense cartera: Pere Bosch Gimpera

Govern 29 de juny de 1937 fins el final de la guerra.

President: Lluís Companys

Economia: Joan Comorera (PSUC)

Treball i Obres Públiques: Rafael Vidiella (PSUC). A partir del 12 de gener de 1938 només Treball.

Proveïments: Miquel Serra Pàmies (PSUC). El 12 de gener de 1938, s'extingeix el departament de Proveïments i passa a conseller d'Obres Públiques

Agricultura: Josep Calvet (Unió de Rabassaires)

Governació i Assistència social: Antoni M Sbert (ERC)

Cultura: Carles Pi i Sunyer (ERC)

Finances: Josep Tarradellas (ERC)

Justícia: Pere Bosch Gimpera